

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

FINANČNÍ TRHY

Peníze – mají funkci oběživa, platidla a dají se akumulovat. Mohou sloužit jako kapitál. Mají různou podobu – hotovost, devizy, drahé kovy, cenné papíry, aj.

Funkce peněz:

- prostředek směny,
- zúčtovací jednotka,
- uchovatel hodnoty.

Struktura finančních trhů

Finanční trh je založený na nabídce peněz a poptávce po penězích.

Nabídka peněz = majitelé peněz je nechtějí nechat ležet ladem a ztrácet na hodnotě díky inflaci, ale chtějí je zhodnotit.

Poptávka po penězích = podnikatelé vědí jak vydělat, ale nemají dostatek kapitálu.

Střetem této nabídky a poptávky po penězích se vytváří cena peněz (výše úroku, tržní cena cenných papírů, kurzy deviz apod.).

Mezi finanční trhy řadíme:

1. Peněžní trh

Zde řadíme půjčky mezi bankami navzájem (tzv. mezibankovní trh) a také půjčky mezi bankami a klienty se splatností do 1 roku.

Nástroje tohoto trhu jsou:

a) vklady a úvěry

- netermínované vklady - podniky a občané si ukládají u banky na úrok a peníze si mohou kdykoliv vyzvednout (např. běžný účet, vkladní knížka bez výpovědní lhůty),
- krátkodobé termínované vklady - podniky a občané si ukládají u banky na vyšší úrok na určitou dobu (např. vkladní knížky s výpovědní lhůtou),
- krátkodobé úvěry - banky půjčují podnikům a občanům na určitou dobu.

b) krátkodobé cenné¹ papíry

- depozitní certifikáty (vkladové listy) - vystavuje banka (dlužník) a potvrzuje tím přijetí termínovaného vkladu od klienta (věřitele) na určitou dobu,
- pokladniční poukázky - tj. státní pokladniční poukázky, které vydává stát ke krytí schodku státního rozpočtu. Jsou určeny pro obchodování mezi bankami a pro velké investory.
- bankovní akcepty - směnka cizí je akceptována bankou, tzn. směnka je velmi dobře jištěna.
- směnky:

¹ Cenný papír – písemně zachycen právní vztah mezi dvěma a více subjekty. Písemnost má zákonem stanovené náležitosti, pak může být samostatně obchodovatelná. CP peněžního trhu mají vztah dlužnický, tzn. že majitel cenného papíru je věřitelem a ten kdo je vystavil je dlužník. Nepodléhají schválení ministerstva financí.

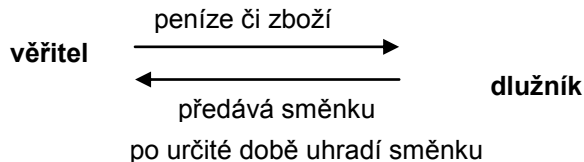
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Směnky

Řídí se zákonem (Zákon směnečný a šekový) a může ji vystavit kterýkoliv podnikatel či občan. Aby se jednalo o směnku musí obsahovat podstatné náležitosti dané zákonem, avšak forma není předepsána.

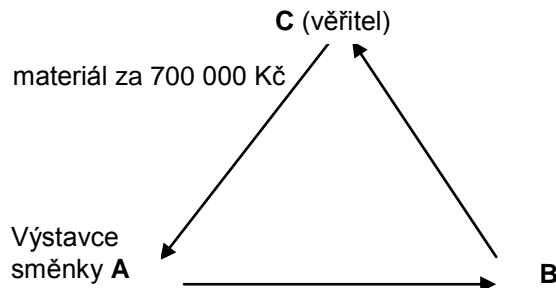
Druhy směnek:

- vlastní – vztah mezi věřitelem a dlužníkem (výstavcem směnky). Výstavce dává vystavením směnky písemný slib uhrazení směnečné sumy majiteli směnky.

- cizí – vztah mezi třemi osobami.

Příklad: Firma A prodala zboží za 1000 000 Kč firmě B. Firma B má toto zboží uhradit do 90 dnů. Avšak A potřebuje okamžitě koupit jiné materiál firmy C za 700 000 Kč. Firma C zná firmu B a věří, že svůj dluh vůči A splatí. Nezná však dobře firmu A a požaduje jako záruku vystavení směnky cizí s nějakou splatností.

Firma B musí s touto směnkou souhlasit a musí ji podepsat, tzn. musí směnku akceptovat. Jinak je neplatná.

2. Kapitálový trh

Jedná se o dlouhodobé cenné papíry se splatností nad 1 rok. Jejich emise (vydání) je velká (cca min. půl miliardy Kč), schvaluje ji ministerstvo financí.

Nástroje tohoto trhu jsou:

- střednědobé a dlouhodobé termínované vklady
- střednědobé a dlouhodobé úvěry
- cenné papíry
 - akcie
 - podílové listy
 - obligace
 - hypoteční zástavní listy

Majetkové cenné papíry – majitel má právo podílet se na výnosech z podnikání.

Úvěrové cenné papíry = dluhopisy. Vydavatel CP se stává dlužníkem toho, kdo si CP koupí (věřitel). Věřitel očekává zhodnocení svých peněz.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Akcie

Je cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka, a to:

- podílet se na zisku (výplata dividend),
- podílet se na řízení společnosti (hlasovat na valné hromadě akcionářů),
- podílet se na likvidačním zůstatku společnosti (pokud jde firma do likvidace).

Stanovy společnosti určují jmenovitou hodnotu všech druhů akcií, které jsou vydány a součet jmenovitých hodnot akcií musí odpovídat výši základního jmění, v jedné a.s. tedy může být více druhů akcií.

Akcie je předmětem dědictví. Váže právo hlasovací pro valné hromady – stanovy určí počet hlasů spojených s akcií.

akcie rozlišujeme:

1. podle formy:

- listinné – ty jsou fyzicky vytisknuty na papíře a mají řadu ochranných prvků (jako bankovky), aby se nedaly padělat. V současné době, ale některé firmy opět tyto akcie vydávají.
- zaknihované – modernější forma, akcie je zaznamenána v počítači Střediska pro cenné papíry (SCP). Většina akcií v ČR má tuto podobu. Většina akcií z 1. a 2. vlny kupónové privatizace má tuto podobu.

2. podle druhu akcie (tzv. kmenové akcie):

- na jméno – u listinné akcie je jméno majitele uvedeno na akcii a převod na nového majitel lze provést zápisem na rubu akcie neboli robopisem a předáním.
- na majitele – jsou převoditelné předáním akcie novému majiteli.

3. speciální:

- zaměstnanecké – jsou vždy na jméno, lze je převádět jen mezi zaměstnanci společnosti, mohou je vlastnit i důchodci, kteří ve firmě odcházeli do důchodu. Odchází-li zaměstnanec z firmy, musí akcie firmě nabídnout ke zpětnému odkupu. Jejich funkce je hlavně motivační, zaměstnanec má tak pocit, že pracuje i pro svůj zisk, protože má nárok na výplatu dividend. Vydávají se do hodnoty 5% základního jmění (emise).
- prioritní akcie - majitel má přednostní právo na výplatu dividend a nemá právo hlasovat na valné hromadě. Souhrn jmenovitých hodnot těchto akcií nesmí překročit polovinu základního jmění.

Podílové listy

Vydává podílový fond, ten sdružuje peněžní prostředky, aby je dále investoval na burze cenných papírů a dosáhl zisku z investice. Z dosaženého zisku vyplácí vlastníkům podílových listů podíly.

Práva spojená s vlastnictvím podílových listů:

- právo na podíl na zisku,
- právo účastnit se valné hromady podílového fondu, bez hlasovacího práva,
- právo na likvidačním zůstatku společnosti,
- právo na přednostní nákup nově vydaných podílových listů.

Obligace

Vydává banka, podnik, město, stát a znamenají závazek mezi dlužníkem a věřitelem dlouhodobého charakteru. Dlužník se zavazuje vrátit půjčenou částku navýšenou o stanovený úrok.

Druhy:

1. podle formy:

- listinné (viz akcie)
- zaknihované (viz akcie)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. podle druhu:

- na jméno
- na majitele

3. podle způsobu ručení:

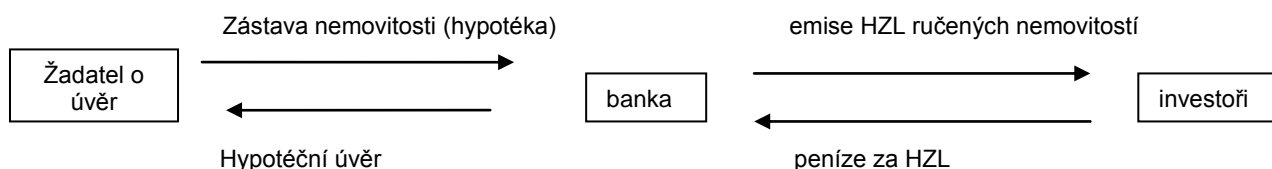
- se zárukou – emitent ručí splacení svým majetkem,
- bez záruky – emitent ručí svým dobrým jménem nebo svými dobrými hospodářskými výsledky.

4. podle velikosti úroku:

- s pevným úročením – výše úroku je stanovena ihned při emisi,
- s proměnlivým úročením – výše úroků vychází z pohybu bankovních úroků.

Hypotéční zástavní listy

Vydává banka, jsou ručeny hypotékou (zástavou nemovitostí).

Banky poskytují hypotéční úvěry (ručené nemovitostí) a tyto hypotéky využívají k ručení emise HZL, které si kupují investoři (občané, firmy, kteří chtějí dlouhodobě zhodnotit své peněžní prostředky). Banka tím získává peníze pro poskytování dalších hypotéčních úvěrů.

3. Burzy a burzovní obchody

Burza je zvláštní forma trhu, která má tyto znaky:

- obchoduje se se vzájemně zastupitelným zbožím, které se na burze fyzicky nenachází (např. lze sjednat i obchod na nějaké zboží, které se nachází ještě na poli a bude se distribuovat až za nějaký čas,
- burzovní obchody se konají pravidelně na určitém místě a v určitou dobu,
- pro obchodování jsou stanovena přesná pravidla (částečně daná zákony a také řídicími orgány burzy),
- obchodu na burze se může zúčastnit pouze vymezený okruh osob (makléři, brokeři, aj.)

Druhy burz:

1. Všeobecné – burza, na které se obchoduje s více druhy zboží – např. zemědělské plodiny, drahé kovy, cenné papíry, aj.

2. Specializované – zde se obchoduje pouze se speciálním druhem zboží:

- zbožové (komoditní) – burzy s kávou, obilím, kukuřicí, kakaem, bavlnou, kaučukem, ropou, mědí, olovem, aj.,
- devizové – obchody s devizami založené na pohybech kurzů národních měn,
- cenných papírů – obchody s dlouhodobými cennými papíry kapitálového trhu.

Cenné papíry jsou speciálním zbožím, které se neprodává ani nenakupuje v běžných obchodech. Místem střetávání nabídky a poptávky je burza cenných papírů. Zde jsou tržním mechanismem vytvářeny ceny cenných papírů – kurzy.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Burzy v ČR:

- BCP Praha, a.s. – burza cenných papírů, www.pse.cz
- RM-sytém, burza cenných papírů, a.s. – burza cenných papírů,
- Plodinová burza Brno – obchod s pšenicí, ječmenem, žitem, kukuřicí, hrachem, řepkou, aj.,
- Českomoravská komoditní burza v Kladně – obchod s nerostnými surovinami, barevnými a drahými kovy, hutnickými výrobky, aj.,
- Energetická burza Praha – obchody velkoodběratelů s elektřinou.

Vývoj kurzů na burze je ovlivněn:

- ekonomickou situací emitenta cenného papíru,
- ekonomickou situací státu,
- mezinárodní ekonomickou situací,
- stabilita politické situace v dané zemi,
- přírodní katastrofy, aj.

Druhy burzovních obchodů:

1. z hlediska času:

- promptní – v reálném čase,
- termínované – uzavřena smlouva o budoucím prodeji za předem dohodnutou cenu.

2. z hlediska úmyslu:

- skutečné – skutečně dojde k nákupu a prodeji cenného papíru,
- diferenční – spekulativní obchody, kdy prodávající a kupující k určenému datu prodej neuskuteční, pouze ten, kdo špatně odhadl kurz, musí obchodnímu partnerovi proplatit diferenci (cenový rozdíl, o kolik by skutečným prodejem přišel).

4. Bankovníctví

Bankovníctví a jejich služby jsou nedílnou součástí finančního trhu. Bankovní soustava je nejdůležitější složkou finančního systému tržní ekonomiky. Skládá se z centrální banky, množství komerčních bank a finančních institucí.

Bankovní systém ČR:

Do roku 1990 byl u nás bankovní sektor jednoúrovňový s monopolem Státní banky československé, ta plnila funkci centrální banky. Přechodem na tržní hospodářství vznikla potřeba přeměnit bankovní sektor na konkurující si bankovní subjekty.

Od roku 1990 vzniká dvouúrovňový bankovní systém:

- Centrální banka ČNB – je státní instituce a není podnikatelským subjektem,
- Obchodní banky – podnikatelské subjekty.

Centrální banka

V ČR se nazývá Česká národní banka, má sídlo v Praze, jejím nejvyšším řídicím orgánem je bankovní rada ČNB v čele s guvernérem. CB není podnikatelský subjekt. Proto není pro ni cílem dosahovat zisk.

Její úkoly:

- sleduje množství peněz v oběhu, emituje (vydává) nové peníze a opotřebené nebo neplatné stahuje z oběhu,
- kontroluje obchodní banky, poskytuje bankám úvěry,
- vede účty státního rozpočtu,
- obchoduje s cennými papíry (státními),
- reguluje podmínky pro poskytování úvěru, aj.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obchodní banky

Tj. podnikatelské subjekty, které vyvíjí činnost za účelem zisku. Banky dosahují zisk z:

- úrokového rozpětí – úroky přijaté z úvěrů minus úroky vydané vkladatelům (banky získávají peníze levněji než je půjčují),
- poplatky za služby – které poskytují klientům (vedení účtů, platební karty, zprostředkování plateb, ukládání cenností v trezorové schránce, aj.).

Některé banky dnes vydělávají více na poplatcích za služby než na úrokovém rozpětí.

Podle toho, zda banka přijímá nebo vydává klientům peníze rozlišujeme:

Pasivní úvěrové operace - banka vklady přijímá, je tedy dlužníkem

Vklady rozlišujeme:

1. hledisko termínované

- netermínované vklady - podniky a občané si ukládají u banky peníze na úrok a peníze si mohou kdykoliv vyzvednout, vklad je úročen velmi nízkým úrokem (např. běžný účet, vkladní knížka bez výpovědní lhůty, spořička).
- termínované vklady – na pevný termín (např. termínované účty) nebo s výpovědní lhůtou (např. vkladní knížky s výpovědní lhůtou). Tato možnost je pro banku stabilnější, klientův vklad je úročen vyšším procentem.

2. hledisko měny

- korunové (v Kč),
- devizové (v cizí měně).

Banky mají i jiné zdroje než jen vklady občanů a firem:

- úvěry od Centrální banky (ČNB),
- úvěry od ostatních bank,
- emise bankovních obligací – tyto emise vydávají jen větší banky, protože jsou ve velkých objemech (miliardových),
- emise hypotéčních zástavních listů – mohou vydávat pouze banky, které mají licenci k hypotéčním úvěrům (v ČR 10 bank).

Aktivní úvěrové operace – banka úvěry poskytuje, je tedy věřitelem.

Klient nemá na úvěr právní nárok, je to smluvní vztah mezi ním a bankou.

Banka sleduje 2 cíle:

- výnosnost úvěru – banka musí stanovit takové úroky z úvěru, aby vydělala. Naopak úrok nesmí být tak vysoký, aby jej firmy či občané byli schopni zaplatit. Úrok může být pevný nebo pohyblivý.
- návratnost úvěru – banka se musí zajistit proti možnému nesplácení závazku dlužníka.

Druhy úvěrů:

- Kontokorentní – na svém běžném účtu můžeme čerpat do mínusu.(můžeme vybrat více peněz než na účtu máme). Čerpání a splácení úvěru probíhá automaticky vybíráním peněz z účtu a opětovným vkládáním peněz na účet. Bývá tam vyšší úroková sazba.
- Lombardní – úvěr je jištěný zástavou movitostí – cenné papíry, stroje, zásoby, drahé kovy, aj.
- Hypotéční – jištěný zástavou nemovitostí
- Eskontní – banka odkoupí směnku od klienta před dobou splatnosti. Pokud dlužník v termínu směnku nezaplatí, banka žádá úhradu od posledního majitele směnky (klient, který směnku bance prodal).
- Revolvingový – banka umožňuje klientovi opakované čerpání úvěru. Výhodou je, že nemusí být vždy sepsána nová smlouva o úvěru. Podmínkou je splacení předchozí půjčky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Z hlediska času úvěry rozlišujeme:

- krátkodobé – do 1 roku,
- střednědobé – cca splatnost 2-5 let,
- dlouhodobé – splatnost 6-10 let, výjimečně delší.

Zajištění návratnosti úvěru:

1. Než poskytne banka klientovi úvěr, ověřuje si:

bonitu klienta – schopnost a ochota klienta dostát svým závazkům, možnosti klienta,
podnikatelský záměr – nač potřebuje peníze, schopnost návratnosti peněz,
likviditu – schopnost přeměny majetku v hotové peníze.

2. To však nestačí, ve většině případů chce banka od klienta záruky pro jištění úvěru, forem je několik:

- a) zástavy nemovitostí (u hypotéčního úvěru),
- b) zástavy movitostí – cenné papíry, stroje, zásoby (u lombardního úvěru),
- c) ručitelé,
- d) vinkulace vkladu – zablokování vkladu dlužníka na účtu či na knížce ve prospěch věřitele pro případ nesplácení úvěru, aj.

Jakmile banka poskytne úvěr, kontroluje pravidelně splátky úvěru a úroků, hospodaření firmy (např. nechá si měsíčně předkládat rozvahu a VZZ), ale má právo i požadovat doložení, že půjčené peníze byly opravdu použity na sjednaný účel (nelze půjčit peníze na nákup výrobní technologie a pak si koupit auto). V případě nedodržení smlouvy může banka okamžitě žádat splacení peněz nebo může realizovat své zástavní právo.

Bankovní služby poskytované obchodními bankami

Nabídka služeb obchodních bank je velmi rozmanitá, příklady:

- poskytování úvěrů,
- zakládání a vedení účtů,
- bezhotovostní platební styk,
- platební karty,
- šeky,
- homebanking,
- směnářenská činnost,
- devizové operace,
- zprostředkování obchodů s cennými papíry pro klienty,
- bezpečnostní schránky pro ukládání cenností,
- poradenské služby, aj.

Založení a vedení účtů

Banky nabízejí nejčastěji tyto účty:

- běžný účet,
- termínovaný účet,
- devizový účet.

K založení účtu je třeba:

občan – OP,

podnikatelský účet - ŽO, výpis OR, popř. pokud banka požaduje něco jiného.

Poté je podepsána smlouva o zřízení účtu, její součástí je podpisový vzor osob, které mohou s penězi na účtu manipulovat.

Zároveň je dohodnuto, jak často budou majiteli účtu zasílány výpisy z BÚ – denně, týdně, měsíčně, čtvrtletně.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Účet slouží k:

- bezhotovostnímu přijímání plateb,
- úhradě závazků.

Existují 2 formy bezhotovostního placení:

- úhradová forma – plátce zadá příkaz k úhradě, banka z jeho účtu odepíše (a odešle) takovou částku k jaké dal příkaz k úhradě. Obě strany pak budou o platbě informovány na výpisu z účtu.

Příkaz k úhradě může být:

- jednotlivý – pro jednu platbu,
- hromadný – pro více plateb, které mohou být určeny různým příjemcům,
- trvalý – pro platby, které se opakují. Každý měsíc po určité nastavené období banka z účtu „odešle“ určenou částku.
- inkasní forma – majitel účtu musí výši inkasa předem písemně povolit. Příkaz k inkasu (zaplacení) zde dává příjemce peněz. Pokud je inkasovaná částka vyšší než povolená, nebude proplacena.

Údaje, které zadáváme při příkazu k úhradě:

- na vrub účtu číslo – doplníme náš účet, tzn. účet, ze kterého bude placeno,
- ve prospěch účtu číslo – číslo účtu, kam má platba směřovat,
- kód banky – každá banka má kód, aby se snáze rozlišilo odkud kam platba směřuje, píše se u čísla účtu za lomítkem,
- částka,
- datum splatnosti – den, kdy má být platba provedena,
- variabilní symbol – slouží k identifikaci platby, např. rodné číslo popř. číslo faktury,
- konstantní symbol – stanoví banka, určuje druh platby,
- název banky – tj. banka, kde máme veden účet,
- datum,
- podpis – dle podpisového vzoru.

Platební karty

Bývají vydávány k účtům a umožňují majiteli karty vybírat hotovost nebo provést bezhotovostní platbu v obchodě, restauraci, aj.

Členíme na :

- a) kreditní (úvěrové) – umožňují kromě placení a vybírání hotovosti také automaticky získat úvěr. Tzn. že je možné získat více peněz než je skutečně na účtu – do sjednané výše. Úroky z tohoto úvěru bývají vyšší.
- b) debetní – u těchto karet není povoleno čerpat do mínusu. Slouží pouze k placení tam, kde je platební terminál a kde akceptují tento typ karty. Také slouží k výběru peněz z bankomatu.

Karty jsou vybaveny ochrannými prvky, které zabraňují padělání:

- hologram – jde o trojrozměrný obraz, znak na hologramu mění při pohybu svou barvu a pozici,
- podpisové proužky – k záznamu podpisového vzoru držitele karty,
- ochranné prvky, které jsou viditelné jen pod ultrafialovým světlem,
- speciální tisk karty,
- tisk čísla karty na podpisový proužek, kód za číslem karty na magnetickém proužku.

Šeky

Použití a vydávání se řídí Z. směnečným a šekovým, můžeme je označit za cenné papíry.

Členíme na:

- soukromé – vystavené nebankovními subjekty,
- bankovní – vystavené bankou.

Existují jednotná pravidla, při jejichž dodržování má majitel šeku garanci proplacení bankou, která mu tiskopis šeku vydala. Použití šeků je ale méně časté, jsou preferovány platební karty.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Homebanking

Tj. služba, která je nabízena k účtům, kdy klient může z domova pomocí PC kontrolovat stav účtu, zadávat příkazy aj., aniž by musel osobně do banky (tzv. internetové bankovníctví). Obdobou je GSM banking – tj. kontakt s bankou pomocí mobilního telefonu.

Směnárenská činnost

Tj. výměna valut a deviz v aktuálním kurzu. Vychází se z aktuálního kurzovního lístku, který vydává ČNB a směnárný si jej odlišují.

Valuty – používá se pro platby v hotovosti,

Devizy – pro bezhotovostní placení,

Nákup – banka (směnárna) nakupuje měnu, nákupní kurs je nižší – rozdíl bance hradí náklady banky, mzdy, aj. a tvoří zisk. Ke krytí nákladů banky se vybírají poplatky za provedenou výměnu nebo platbu.

Směnárný většinou poplatky za výměnu nevybírají. (když jdu vrátit cizí měnu),

Prodej - za kurs prodej banka prodává (když si jdu koupit cizí měnu),

Kurs střed – pro obchodování mezi bankami.

Devizové operace

Banky provádějí bezhotovostní platební styk v cizích měnách.

Obchody s cennými papíry

Většina bank má své makléře na PCB Praha a ti zajišťují za úplatu pro klienty zprostředkování nákupu či prodeje CP. Velkým klientům nabízí banky také správu portfolia – tzn. banka po dohodě s klientem od něj nakoupí CP a stará se o udržování a rozmnožování hodnoty této investice. U nás nabízí např. KB, ČSOB – min. výše investice cca 10 mil. Kč.

Bezpečnostní schránky pro ukládání cenností

Klient si za úplatu může pronajmout v bance bezpečnostní schránku.

5. Pojišťovnictví

Pojištění je pojem, který slyšíme na každém rohu a tak můžeme podlehnout dojmům, že se bez pojištění nedá žít. Jak je to však ve skutečnosti? Opravdu je nezbytné mít uzavřeny pojistky na všechna možná i nemožná rizika, nebo bychom měli uvažovat úplně jinak a vždy se nejdříve zamyslet nad tím, zda vůbec nějaké pojištění potřebujeme?

Než začneme vybírat produkt konkrétní pojišťovny, měli bychom skutečně nejdříve zvážit, co nám pojištění přinese, protože jisté je, že dnes není nic zadarmo a pokud za něco platíme, měli bychom si být jisti, že kupovanou věc nebo službu opravdu potřebujeme.

Výběr samotné pojišťovny a konkrétního produktu bude patrně tím nejtěžším, protože v tomto ohledu nevstupuje mezi výběrová kritéria pouze cena pojištění, ale zejména parametry samotného pojišťovacího produktu. Existuje celá řada typů pojištění a pojišťoven, ze kterých může volit.

Členění z hlediska povinnosti uzavření pojištění:

1. Povinné pojištění – zákon ukládá osobám a firmám povinnost účastnit se vymezeného druhu pojištění.
 - Zákonné sociální pojištění osob – správcem tohoto pojištění je Správa sociálního zabezpečení, je vypočítáváno z čisté mzdy zaměstnance a odváděno SSZ, OSVČ platí samostatně. Slouží k výplatě nemocenských dávek, důchodů, podpor v nezaměstnanosti, aj.
 - Zákonné zdravotní pojištění osob – spravují zdravotní pojišťovny, je vypočítáváno z čisté mzdy zaměstnance a odváděno SSZ, OSVČ platí samostatně.
 - Zákonné pojištění odpovědnosti za škodu v provozu motorového vozidla – poskytují pojišťovny, např. Česká pojišťovna, Kooperativa, aj.
 - Zákonné pojištění pracovních úrazů a nemocí z povolání zaměstnanců – uzavírají zaměstnavatelé za své zaměstnance.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Dobrovolné pojištění – tj. komerční pojištění, např. pojištění se rizikům – odpovědnosti za škodu, životní pojištění, cestovní pojištění, pojištění právní ochrany, penzijní připojištění, majetkové pojištění, aj. Je poskytováno komerčními pojišťovnami, např. Kooperativa pojišťovna, a.s., ČSOB pojišťovna a.s., Generali pojišťovna a.s., Česká pojišťovna a.s. a dalšími.

Druhy komerčního pojištění:

1. Pojištění osob – např. životní pojištění, důchodové pojištění, pojištění ušlého výdělku, pojištění dětí a mládeže, aj.
2. Penzijní připojištění – klientovi je vyplácen státní příspěvek podle výše vkladů a také má nárok na daňové úlevy.
3. Komplexní autopojištění – pojištění odpovědnosti za škodu, základní havarijní pojištění, doplňková (např. pojištění skel, zavazadel ve vozidle, aj.).
4. Pojištění majetku občanů – pojištění domácnosti, pojištění nemovitosti.
5. Cestovní pojištění – lékařské výlohy spojené s cestováním do zahraničí.
6. Pojištění podnikatelů a promyslu – pojištění strojů, zásilek, nákladů, letadel, odpovědnosti autodopravce, stavební a montážní, aj.
7. Pojištění právní ochrany - cílem pojištění právní ochrany je podpora pojištěného při prosazování jeho právních zájmů.

Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví upravuje podmínky provozování a dohled nad pojišťovací a zajišťovací činností vykonávaný Českou národní bankou, vše v souladu s pravidly platnými v rámci Evropské unie.

K tomuto tématu dále následují pracovní listy.